

Telefon 15. szám.

Székelyi Hírek

(Székelyudvarhely)

partoktól független

újsága

Előfizetési ára: egész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu A regátban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt tér soronként 3 leu.

Felolós szerkesztő:

Ébert András.

Kiadja: A lapkiadó társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz.
Megjelen minden vasárnap

A terror

mindenféle fájának ellenségei vagyunk. A terror — eltekintve, hogy ellenkezik az emberi méltósággal és a szabad akarattal — minden nyugodt fejlődésnek kerékkötője.

A háboru befejezése óta egy lépéssel sem haladt előre a világ. Európa kulturája napról napra lejjebb csúszik s csak egy hatalmasabb lökés kell még, mélyrehatóbb társadalmi kilengés, hogy végleg eltűnjön.

Nincs nyugalom, béke sem a győztes, sem a legyőzött államokban. Mindenütt zür-zavar, elégedetlenség, akárcsak az egyes társadalmakban.

Valahogyan úgy fest a mai világ képe, mint a 30 éves válásháború, vagy a napoleoni hadjáratok után. A nagyháború egyik velejárója, hogy a régi kipróbált kötelékek, viszonyok és berendezettségek megszűnnek és helyettük gombamódra teremnek újak, melyek mind a háboru lelkével: a terrorral akarják létjogosultságukat kiküzdeni.

Tehát nem a megváltozott országhatárokon, egyes kormányokban vagy emberekben kell elsősorban keresnünk a baj mélyebb okát, hanem a háboru után lábrakapott általános kor-szellemben: a terrorisztikus gondolkozásmódban.

A nyugodt megfontolás, a bölcs mérséklet s főképp az „Ember” jogainak tiszteletben tartása, mintha kiveszőfélben volna. Jelszavakkal dolgoznak, dobálóznak s terrorizálnak ma az emberek, pedig ezek mögött

rendszerint nincsen tartalom és érték.

Igy fog ez menni egy ideig — ha ugyan még rosszabbra nem fordul minden — és változást csak az a pillanat fog hozni, amikor általánossá válik a beismerés, hogy tényleg beteg a társadalom.

A Desperádók, a Don Quixoték terrorjával szemben már is a józanodás jelei vehetők észre. Az egyik helyen zene-egyesület, a másikon irodalmi társaság, a harmadikon emberbaráti intézmények alakulnak vagy folytatják évekig abbahagyott munkájukat. Ha ezekben nem fog beférkőzni a kor romboló szelleme s ennél fogva életképesek lesznek, valamikor ezekből fog kiindulni a megújulás kezdete. De ha ezeket is klikkszerűen kezelik, csak újabb gyújtóanyagot táplálnak, amely adandó alkalommal fölrobban.

A terror soha jóra nem vezetett, még ha nagy célok szolgálataiba állították is. Pillanatnyilag elkápráztatja az embert, a vélt erő és hatalom előtt meghunyászkodnak, de a nyomában bosszu és gyűlölet jár, amelyek szintén csak robbantani képesek.

Csak egy gyógyítaná meg a világot s tartóztathatná fel a kultura pusztulását és az állati sorsba való teljes lecsuszását: a fajokon és felekezeteiken felelemelkedő általános ember-szeretetet érzése!

Nagyság.

„Emberi nagyságot keveset lelhetni korunkban...
Fitymáló ajakon szélitibe hangzik a vád.
Rágalom ez! Hol a század, amely nagyságos urakban
S nagyságos nőkben dus vala, mint a jelen! ...
B. A.

Román—magyar érintkezés a letűnt évszázadokban.

Irla: Dr Szöcs Géza.

A régmúlt idők történetében lapozgatva, sokszor akadunk olyan adatokra, amelyek világosan bizonyítják, hogy az erdélyi fejedelmek idejében ugy a havas-alföldi, mint főleg a moldvai urirend, a bojárok társadalmi osztálya, élénk összeköttetésben állott az erdélyi magyar és székely középosztállyal, sőt a főuri rendű családokkal is.

Akkoriban nem néztek farkasszem egymással az emberek azért, mert véletlenül nem ugyanazon nemzetből és vérből születtek, sőt ellenkezőleg arra igyekeztek, hogy az ellentéteket kisebbsítsék s ha lehetséges, el is enyésztesék. Az Erdélyi Múzeum báró Wesselényi levéltárában levő hiteles okmányok tanúsítása szerint 1340—50 körül számos havasalföldi román család telepedett le Erdélyben. A letelepült családok a régi följegyzések szerint igen szorgalmas, értelmes földművesek és állattenyésztők voltak. Köztudomású tény, hogy Alexandru Cel-Bun moldvai fejedelemnek felesége, Losonczy Margit, magyar nő volt, akinek tisztelőre férje, Sándor fejedelem Baib városában római katolikus templomot is építtetett.

Egyik legérdekesebb bizonyítéka a régi magyar-moldvai ismeretségek és barátkozásnak az a levél, melyet Gavril Voda Movilă küldött a besztercei magisztratusnak, meghívván ez érdemes Tanácsot Albisi Zólyomi Erzsébettel, Szerdahelyi Imrefy Mihály özvegyével megtartandó esküvőjére és lakodalmára.

Ugyancsak meghívták annak idején az erdélyi urakat Vaide Voda Lupul Mária nevű leányának Radzivil János lengyel herceggel kötendő házasságának díszes ünnepségeire.

Megjegyzendő az is, hogy Vlad Tepes, vagyis Tepes Voda rokoni viszonyban volt Mátyás magyar királlyal, Alexandru Lăpusneanul moldvai vajda pedig sógora, Panyevszky Micisláv gróf révén több magyar főúrral jutott rokonsági viszonyba.

Legérdekesebb azonban Mihály vajdának Mihai Vodă Viteazulnak a székelységhez való viszonya.

Hogy Mihály vajda hogyan védelmezte, oltalmazta és jutalmazta az ő székely hiveit, elég a következő hiteles okmányokat közölnünk:

1. Mihály fejedelem kiváltságlevele az udvarhelyszéki székelyek részére, amelyben ősrégi, de a Báthoryak által konfiskált kiváltságait, teljes nemesi jogukat visszaállítja, nekik minden tekintetben visszaadja. Kelt 1599. november 23 án; eredetije Odorheiu-Székelyudvarhelyen, a székely „nemzeti lada”-ban.

2. 1599. december hó 19-én kelt pecsétes levelében Mihály vajda Borbély Márton, az ő hűséges és ragaszkodó emberét, Beszterce város tanácsának és polgárságának oltalmába rendeli, s meghagyja, hogy őt minden szükségessé lássák el. (Eredetije a besztercei levéltárban).

3. 1599. dec. 18. Mihály fejedelem nemes Bodonyi Istvánt az őt ért károk és veszteségek pótlása céljából a besztercei dézsmából kárpótolja. (Eredetije Bistrița-Násándvármegye levéltárában).

4. Alba-Julian, 1600. július 24-én kelt rendelete így hangzik: „Özvegy Borbély Mártonné, köztetek lakó, adta értésünkre könyörgése által, hogy az urának adófizetését mi engedjük addig, míg az mi szolgálatunkban lenni foglalatos. Könyörgött azon, hogy míg az özvegyességben lenne, addiglan adót ne vetténék rája Hagyjuk azért, hogy míg az özvegyességben megmaradna, ti is rajta adót ne vegyetek. Mihail eraru propria.”

Lehetetlen e helyen mind fölso-rolnunk azokat az adatokat, amelyek a régi időkben történt magyar román érintkezést tanúsítják (csak a Rákócziak korára kell itt hivatkoznunk s a II. Rákóczi György korából fennmaradt okmányokra és levelekre), azonban mégsem tartjuk szükségte-lennek, hogy legalább pár szóval ne emlékeztessük a mai kor embereit a régi „jó” időkre, amikor a sok gyűlölködés és hadakozás sem volt képes kiölni a szomszédos országok embereinek lelkéből a barátkozás és egymás iránt való ragaszkodás érzelmét.

„A bábubolt”

— A Székely Dalegytel vegyeskara és a Filharmonikus Társaságnak közös hangversenye.

Sohasem felejttem el!

1907-ben Bécsben jártam. Az utcákon öles plakát hívta figyelmet arra, hogy szombaton a „Tonhalle”-ben (Dalcsarnokban) a „Konzertverein” nagy zenekara néphangversenyt rendez. Belépti-díj 20 fillér. A műsoron Schubert, Mozart, Haydn, Goldmark. Emlentem én is. Meghallgattam. Megcsodáltam. Megirigyeltem. Mert a zafolt hangversenyteremben nemcsak a legelőkelőbbek, hanem a legegyszerűbbek és legszegényebbek is együtt élvezték az örökzöld klasszikus zenét.

1910-ben Olaszországban voltam. Velencében. A meleg augusztusi estén a kikököstőben és a csatornáknál színes lámpinokkal díszített gondolák és hajócskák usztak ide-oda, a hajókon népzenekekarok, énekekarok, akiknek dalait örvendezve hallgatta benszülött és idegen egyaránt. De amikor este 9 kor a Szent Márk-téren megjelent a 110 tagú „Bersaglieri”-zenekar s felzendültek Verdi és Mascagni gyönyörű operáiról: a „Traviata”, a „Parasztbecsület”, mindnyájan otthagytuk a népzene-szeket, s élveztük a klasszikus zenét.

1911-ben Münchenben tanulmányoztam. Egy este látom, hogy özönlök a nép. Hová? A „Tonkünstlerverein” hangversenyére. Nem frakosan, nem gálában. Csak úgy. Iparosok, munkások, előkelők egyaránt. S a zsufolt ház élvezettel hallgatta Wagner, Liszt Ferencet és Strauss Oszkárt.

Azután Erdély több városában volt alkalmam hallgatni, élvezni művészi zenét: Szébenben, Brassóban, Nagyváradon, Kolozsvárt.

1919. végén idekerültem Udvarhelyre. Azonnal kérdezősködtem, hogy milyen zenét hallhatok itt? — Cigányzenét! A Bukarestben is meg Barkóczyánál is. — Hát Filharmonikus zenekar nincs? — Az nincs! — Hát kamarazenekarok? — Nincsenek. — Hát templomi énekekar sincs? — Nincs! — Hát dalárda? — Az van, de most nem működik. — Kétségbe voltam esve. Hát lehetséges-e, hogy egy megyei székhely, egy különben fejlett kulturélettel élő előkelő város minden zenei igényét kielégítse egy-két cigányzenekar? — Nem, nem! Ez lehetetlen.

És elkezdtem érdeklődni, kutatni. Kerestem és találtam. Kikutattam a Peltzereket, Filókat, Bányaiakat, Khell Pistákat s együtt, közös erővel megalkotottuk előbb a vonósnegyesünket s aztán a filharmonikus zenekart.

S amidőn az elmúlt szombaton egy zsufolt ház, a város minden társadalmi rétege együtt hallgatta és élvezte végig a Dalegytel és a Filharmonikusok közös hangversenyét s amikor szerdán délután azok részére, akik szombaton nem tudtak jegyekhez jutni, valamint az iskolák részére ismét zsufolt ház előtt megkellott ismételni a hangversenyt s amidőn láttam, hogy az iskolásgyermekek százai lélekzetviessza ojtva figyelik és hallgatják Haydn 68-ik vonósnegyesét, önkéntlenül is Bécs, München és Velence jutottak eszembe s nagyon, de nagyon boldog voltam.

Hiába: mindent lehet, csak akarni kell és tudni kell, hogy hogyan!

Már a délutáni órákban elterjedt a hír, hogy a jobb jegyek mind elfogytak. Este 8-kor pedig inár meg lehetett állapítani, hogy a „Bukarest”-

szálló színházterme nemcsak csunya, de kicsi is. Annál szebb volt a közönség. Udvarhely színe-java, hivatalnokok, keresedők, iparosok mindenki ott volt, aki csak szereti a szép dalt, a művész zenét. A fővárosi színházak premier-hangulata áradt szét a teremben. Csupa vára-kozás, csupa kíváncsiság mindenki.

Allig párperccel 8 után felgördült a függöny s megjelent a Dalegytel vegyeskara. Egy jól szervezett és jól összetanított dalárda. A legnagyobb része a dalárdának egy-két évvel ezelőtt még semmiféle hangversenyen nem szerepelt, annál nagyobb az érdeme Révay György karmesternek, aki művészi finom érzéssel és fáradhatatlan munkával emelte est az új dalegytellet arra a nivóra, ahol most áll. „A gőzhajón” című svéd dalt és egy magyar népdal-egyveleget adott elő a Révay-gárdája minden dicséretre méltó pontossággal és nagy sikerrel. Legfeljebb csak azt kell megjegyeznem, hogy a férfikart, úgy a tenort, mint a basszust, egy pár uttaggal kellene megerősíteni.

A filharmonikusok vegyes zenekara az operett megalapítójának: Offenbach mesternek „Orfeusz az alvilágban” című operettjéből adott elő egyveleget a közönség nagy tetszése mellett. Sajnos — technikai akadályok miatt — nem lehetett a zenekart sem a színpadra, sem egy rögtönzött dobogóra helyezni, ami a hanghullámok terjedését akadályozta. A közönség azonban így is sűrű tappsal jutalmazta a filharmonikusok és derék karmesterük: Dr Peltzer működését.

A filharmonikusok vonósnegyes társasága Haydn 68-ik vonósnegyesét adta elő finom interpretálással. Különösen a mű második részét: a Szerenádát játszották művészi tökéletességgel.

Roth Gyulát, a segesvári füttyművészt kedves ismerősként üdvözölte közönségünk s finom érzésű előadását ismételt tapsviharral honorálta.

20 perc szünet után kigyultak a színpad előtt, illetve alatt elhelyezett filharmonikus zenekar színes lámpái. Peltzer mester kopogott a zenekarnak. A villany elsötétült s kezdetét vette a „Bábubolt”, Farkas Imre bájos kis operettje. Előbb a zenekar eljátszotta az előzenét, aztán felgördült a függöny. S itt egy jó pár pillanatra megakadt az előadás, mért a közönség a művészies izléssel összeállított bábubolt s a szebbnél-szebb babák láttára való-ságos tetszémorajba tört ki. Ez a tetszémoraj Hadz Rudinak, ennek a művész-tanárnak szólt, mert hiszen mindenki tudta, hogy az ő eszméje s az ő munkája ez a kép s hogy ilyen összeállítást csakis egy szakember, egy művész tud létrehozni. Aztán megindult a kis operett és pergett, pergett szépen, precízen úgy, hogy nem sok fantázia kellett hozzá. hogy egy nagyvárosi operettszínházba képzelje magát az ember. A cseresznyevirág (Nagy Irma), a tűzérkáplár (Bálint József), a groteszk khinai Ting-Tyo (Jeszenszky Miklós) úgy énekben, mint játékban kitűnők voltak. a pici japáni gésák tánca, valamint a bábú-tűzerek katonás mozdulatai határozottan meglepték a közönséget. A kis operett befejezte után szólni nem akaró taps honorálta a rendezők s különösen a fáradhatatlan Révayné és Dr Hinléderné fáradozását. A hangverseny után a fiatal-ság kedélyes és reggelig tartó táncba kezdett, mi „öregék” és „majdnem öregék” pedig az éttermet és a kávéház termeit leptük el s a sikerült est hatása alatt, a legnagyobb ke-

délyességgel szórakoztunk a késő hajnali órákig.

Megint csak München jutott eszembe!
Dr Uozska labán.

SZÍNES KÉPEK.

Furcsaságok Cristurról.

Cristur alias vagy ujabban fost Székelykeresztur legboldogabb hely — lakás dolgában! Hogy példát is mondjunk, hát nincs lakásinség, mert a járásbírótság emeletén 4 szép családi lakás van üresen. Ha a bíróság tisztviselői oda beköltöznenek, úgy ép ennyi lakás szabadulna fel. Nincs olyan paragrafus, mely ezt tiltaná, ha akarják! . . .

Más! A lakás mellett sötétségnek is bővíben vannak az emberek. A kulturát 3, mond három pislogó utcai lámpa mutatja, ha . . . ég! . . .

Egésről lévén szó, az ugynevezett gyuta jut eszünkbe. . . Ezt a tűz-szerszámot az emberek már kezdik elfeledni, — oly régen nem látták. . .

Hogy mivel gyujtanak, azt nem tudjuk. De az bizonyos, hogy a még megmaradt egyetlen szál, valamelyik iskola muzeumának szándékoznak beadni. Hadd lássák a tanulók a régi korok primitív eszközeit. . .

A megindult sok estély szolgálja — úgy látszik — a gyujtásra, mert Móricz Zsigmond szerint — nem szabad a tűznek kialudnia. . .

Az estélyeken előkerülő sok zöld-ségről jut eszembe, hogy a szintén sok eső miatt — a kiszedés befagyott. Pedig gyönyörű eredménnyel, mintaszerűen lódukt helyes irányba Székelyföldünk belterjes gazdálkodása. . .

Nem több föld kell, hanem a meglévőnek alaposabb kihasználása. . .

— Komé! Hallá-e kend, hogy a Bratiánu miniszterelnök ur kívánja a halálbüntetést és Vintila pénzügyminiszter ur, a miniszterelnök öccse, ellenzi azt?

— Hászé. nem nagy logika kell ehhez komé! A finánc úgy gondolkodik, hogy ha az embereket felakasztlják, akkor ki fizet majd adót!?

HIREK.

Szövőszekek a budai várban.

Tormay Cécile, a magyar asszonyok szövetségének elnöknője, a neves írónő levelet intézett Horthy Miklósnéhoz, a magyar kormányzó feleségéhez. A levél így szól:

„Főméltóságú Asszonyunk”
A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége eddig csak a szó és írás erejével harcolt azért, hogy az asszonyokban a reménységet, a hitet és az elnehezült élet küzdelmeivel szemben a lélekerőt ébren tartsa. De ez ma már nem elég, mert mindig több a nyomor. . . Szövetségünk háziipari akciót indított: asszonyaink társadalmi különbség nélkül, készségesen ülnek a rokkák és szövőszekek mellé, valóra váltva azt a reménységünket, hogy ez az ősi magyar munka lassanként, mint gazdasági tényező belekapcsolódik majd a nemzet életébe. Azt akarjuk, hogy a paloták termeiben sugárzó villanyfény, gunyhókban pislogó halvány mécsvilág mellett egy gondolatban, ugyanazon munkában szorgoskodjanak a fehér és a kérés, barna asszonykezek. . . Kérjük Főméltóságú Nagyasszonyunkat, méltóztassék az akció élére állani és annak védnökségét elfogadni. Mondanunk sem kell talán, hogy

a kormányzó né a legnagyobb készséggel fogadta el a tisztséget és az első szövötelepet már fel is állította Budán, a volt királyi várpalotában.

— Neamtu Valér, Odorheiu-Udvarhelyvármegye prefectusa még mindig szabadságon van. Teljhatalnu helyettesítésével a belügyminiszter Szabó Gábor subprefektust bizta meg.

— Előléptetés. A pénzügyminiszter Katona Mózes adóhivatali tisztviselőt alosztályfőnöknek léptette elő Székelyudvarhelyt.

— Tanasescu Szilárd városunk orsz. gy. képviselője f. hó 16. és 17-én városunkban tartózkodott és érintkezésbe lépett annak mértékadó köreivel, kikkel fontos városi és vármegyei ügyeket beszélt és tárgyalt meg.

— Az életiskola eszméjét, melyet a „Székely Hírek” hasábjain „Argus” oly meggyőző érvekkel tárgyalt, Bukarestben — úgy látszik — visszhangra talált. A fővárosi iparkamara gyakorló kereskedelmi iskolát állit fel és pedig tagjainak áldozatkészségéből. Minap volt az új iskola alapkövetétele, melyen Angheliescu közoktatóügyi miniszterrel az élén, résztvettek a kereskedelmi és ipari élet vezető emberei is.

— Polgári fillérestély. Alig zajlott le tegnap a székelyudvarhelyi Polgári Önképzőkör nagyszerű első fillérestélye, a fáradhatatlan rendezők már az e hó 25-iki (ugyan-csak szombati) második estélyt is előkészítették, amelyet szintén a „Bukarest”-szálló színháztermében fognak megtartani változatos műsossal. Az eddigi megállapodás szerint — Halász Róbert zenekara nyitja meg az estélyt. Körtvélyfáy József polgármesterhelyettes az ő kedélyes modorában előadást tart. Vass Magda monologot ad elő. Khell István tanár pedig hegedűszólójával lepi meg a közönséget. Fülöp Emmi szaval, melyet Szabó Ikke és Jeszenszky Miklós tréfás jelenetének előadása követ. A legszebb sikerre mutató estélyt: Fülöp Juci, Gábor Margit, Mártonovits Andor és Tassaly József rendezik. Kezdeté este 8 órakor. Műsor után tombola és tánc lesz 1 óráig.

— „Argus” címmel f. é. március óta közgazdasági napilap jelenik meg Bukarestben (Str. Sărin-dor No. 14) amely legkevesebb 6 oldalon román-német szöveggel. Nagy horderejű informálója a kisebb-ségek kereskedelmének és iparának. Az „Argus” ára példányonként 2 leu és mindenütt kapható.

— Román és magyar nyelven adják ki Nagyvárad város mindenféle hivatalos kiadmányát Péter Julián, Biharvármegye prefektusának rendelete alapján. Ezt jó volna itt, a Székelyföldön is egyes helyeken követésre méltó példakép tekinteni annál inkább, mert igen sok falusi bíró és más előjáró van, aki a csak románul kiküldött rendeletekkel sehogysem tud boldogulni. Ez pedig határozottan a közérdek kárára van. Mi elismerjük az államnyelv jogosságát, sovinsták sem vagyunk, de a célszerűség minden téren a bihari prefektust igazolja.

— **Székely és magyar írók** mindenkit kalákába hívnak. Abba a „Kaláká” betéti társaságba, mely **Benedek Elek** „Vasárnap” c. lapja körül csoportosul. A legnagyobb társaság a „Vasárnap” terjedelmesebbé tételén kívül: „Korvinkönyvtár” címen sorozatos könyvkiadást is tervez.

— **Hadirokkantak és özvegyek** 75 %-os menetdíjkezdmény és egyéb ügyekben kérvényeiket lehetőleg személyesen nyújtják be az odorheiu-székelyudvarhelyi vármegyeház épületében lévő „IOV” hivatalba. (1. emelet, 25. ajtó.)

— **A magyar tudás diadala.** A sok irodalmi, zenei, festészeti, mérnöki siker mellett, most értesülünk, hogy az erdélyi medence földgázának kiváló kutatói: **Böck Hugó** és munkatársai, a megmaradt csonka országban olyan teljesítményt produkáltak, hogy egész az amerikai méretekre emlékeztet. Franciaországban egy évig dolgozott Böck munkatársai az elszerecséltenedett Ausztriának kutatták fel a földgázát, ahol a híres bécsi geológusok már minden követ szinte feltáraztak volt!... Ifj. **Lóczy L.** pedig a hollandus kormány megbízásából dolgozott a sziget Ázsiában s szép anyagi és erkölcsi sikerekkel megrakodva érkezett haza.

— **A jegyzői tanfolyam** f. hó 20 án veszi kezdetét. Mindazok, akik legkésőbb december 1-ig nem jelentkeznek, nem vétetnek fel.

— **Szép ünnepély** keretében ünnepelte meg a főgimnázium tanári kara és ifjúsága november 12-én Szent Imrének, az ifjúság védőszentjének emlékeztétét. Az ifjúsági ének- és zenekar két-két számmal szerepelt, amelyek mind fényesen sikerültek. Nagy figyelem kísérte **Flórián Aranka** és **Vass Magda** precíz zongorajátékát, hasonlóan igen hatásos volt **Soó Kató** és **Biró András** szavalata, valamint **Márton András** ünnepi beszéde is.

— **Nem lesz öreg** már ezután. Csodát művel a tudomány. **Voronov** tanár, párisi orvos egy 70 esztendő agastyánt összes férfiúi képességeinek birtokába juttatott. Az illető vallomása szerint: „legalább 20 évet fiatalodott.” A „Secolo” munkatársa ezt a csodát látta. Mi még nem voltunk ilyen szerencsések...

— **A kisüstös pálinka főzése** ellen — üres idejében — javaslatot küldött a pénzügyminiszterhez a kolozsvári pénzügyigazgatóság, mely — úgy látszik — pápább akar lenni a pápánál. Statisztikával igyekszik igazolni, hogy kevés a szeszfogyasztás. Okául nem az emberek józanabb életmódját, hanem — a szeszgyárosok szájaize szerint — a földművesek szilvapálinka főzését állítja oda. Az erre vonatkozó engedélyek „visszacsinalását” javasolja. Nem látja be a pénzügyigazgatóság, hogy a jog „visszacsinalása” mily nagy elkeseredést idézne fel falun, hol a gyümölcsértékesítésnek — ugyszólván — egyedüli módszere a kisüstös pálinka főzése. Különben a gyárosok érdekében fuvolózó pénzügyigazgatóság véleménye az az egyetlen fecske, mely még a legkevésbé sem jelent tavaszt...

— **Miért nincs nálunk zsír?** Ez év szept. hó folyamán 7404 sertést exportált Románia Csehszlovákiának és Lengyelországnak. Ezenkívül 3047 vágómarhát is szállítottak ugyanez országoknak.

— **A fogyasztási és hitel-szövetkezetek** régen húzódo ügye döntésre került. Elismerték a Hangya nagyenyedi, az Országos Központi Hitelszövetkezet kolozsvári és a „Reifeisen” nagyszebeni központjait, mint önálló alakulatokat. A Casa Centrala kooperativilor azonban ki-mondotta, hogy e kisebbségi szövetkezeteket tagjai közé nem veszi fel.

— **Nagy érdeklődés** előzi meg az Erdélyi Tudósisító estélyét, amelyet november 26-án este 8 óra-kor rendeznek a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában. Az estély műsorát jövő számunkban közöljük.

— **A vasúti tolvajok** garázdálkodását végre a kormány is megsokalta. Elrendelte, hogy a szigüráncák állandó razziákkal üldözzék ezeket az akasztófára való munkakerülőket, kik már oly sok embert fosztottak ki és tettek szerencsétlenné ragadozásaikkal. Statáriális eljárást kellene bevezetni az ilyen rablók ellen!

— **Német konzulátus** kezdte meg működését Brassóban, a Korona-szálló 49. sz. szobájában. Naponta d. e. 9—1 óráig végzi hivatalos teendőit, mely Erdély egész területére kiterjed.

— **Négy emeletes házam** oda-ajándékoznám annak, ki nekem abban egy ingyen lakást biztosít — olvassuk ezt a mai kort jellemző kirdetést egyik bécsi lapban.

— **A segesvári Petőfi-szobrot,** melyet annak idején Budapestre szállítottak, a minap Kiskunfélegyházán nagy ünnepség keretében leplezték le.

— **Korlátlan mennyiségben** lehet az országból kivinni: magyar koronát, lengyel és német márkát minden előzetes engedély nélkül.

— **Derül hoz a „28-as”,** mely minden héten **Gara Ákos** (Gara Bonciás) szerkesztésében Cluj-Kolozsvárt, Str. Baba Novac, Bethlen-u. 15. sz. a. a legkiválóbb humoristák közreműködésével jelenik meg. Kérjen mutatószámot azonnal.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Székely-Dalegylet és a Filharmonikus Társaság einökségei ezuton nyilvánítják hálás köszönetüket a rendezőknek, szereplőknek, kis és nagy babáknak, valamint mindazoknak, akik önzetlen fáradozásukkal a hangverseny sikeréhez hozzájárultak.

— **Románia háborus adósságai** Amerikával szemben 41 millió dollárra rugnak.

— **Becsületes megtaláló.** A Dalegylet f. é. november hó 11-én tartott hangversenyén elveszett egy drb kb. 1¹/₂ cm. széles, sima felületű, tömör arany karkötő. Kérjük a becsületes megtalálót, hogy azt jogos tulajdonosának: Dr **Dienesch** orvosnak Kossuth-u. 45 sz. lakásán 500 leu jutalom ellenében adja át.

— **Adómentesek** lesznek az első 5 évben az ujonnan létesített ipar-

vállalatok. A falusi szövetkezetek pedig 50%-os adókedvezményben fognak részesülni.

— **A cégbejegyzéseket** ezentul két helyen kell kihirdetni. Az „Ardealul Juridic” jogi szaklapban s most ujabban a „Correspondenta Economica” bukaresti időszaki lapban is.

— **Vasúti mizériák.** Kicsi szárnyvonalunkon napról-napra rosszabbodnak az állapotok. Az utazás ma-holnap szinte lehetetlenné válik. Ha valaki véletlenül betör egy ablakot, azért irgalmatlanul beszedik az elég magasra taksált díjakat. A pénzt beszedik, de az ablakokat még sem esináltatják meg. A mult hó közepén szárnyvonalunk elég jó karban levő kocsit kapott. Ennek eddigelé 6 ablaka van betörve, az egyik ajtaja pedig eltörve. Ilyenkor télvíz idején nemcsak az utazók egészsége van veszélyeztetve, hanem a behavazott, sáros kocsik is romlanak. Azt persze nem is említjük, hogy fűtésről szó sincsen. Mi csak arra volnánk kíváncsiak, hogy ki a felelős mindezekért? Az utasok egészsége és az államvagyon épségben tartása érdekében felhívjuk az illetékesek figyelmét.

— **A városi bizozeték és csatornázás** létesítése érdekében alakított bizottság f. hó 18-án délelőtt ülést tartott, melyen a legközelebbi teendőket beszélték meg.

— **Egy székely újságíró:** **Gyulai Zsigmond** negyedszázados működését ünnepelte meg Marosvásárhely lelkes társadalma bensé-séges szeretettel — mult vasárnap. Ritka ünnep! A sajtó munkásainak babérok helyett — töviskoszoru-k jártak eddig. Ezután majd más-kép lehet, ha első sorban egymást megbecsülik...

— **Drágul az élet.** Az elsőrendű élelmi cikkek árát indokolatlanul minduntalan emelik a termelők. A tejtermékeket augusztus óta 100 százalékkal, a tojást 300 százalékkal emelték. Az emelésben egymásra licitálnak, de a fogyasztóközönség zsebe velük már régóta képtelen lépést tartani. A hatóságoknak kötelességük volna az árakat ellenőrizni, hogy az indoktalan emelések, melyek sok esetben a lánckereskedés folyamánya, szünjenek meg.

Nagyérdemü közönség!
Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy a csiki örlések legnagyobb részben befejeztettek s így a helybeli n. é. örlető közönség fokozottabb mértékben gyors kiszolgálása biztosítva van. Miért is felkértem azokat, kik a közelgő karácsoni ünnepekre malmomban örletetni szándékoznak, hogy ne várják be karácson nagyhetét, hanem a torlódás elkerülhetése végett, már most öröltessenek. Előzékeny és gyors kiszolgálásról mindenkit biztosítva, vagyok teljes tisztelettel **Fábián József**, műmalom-tulajd.

Az odorheiu törvényszék. C. 572—1922. szám.

Hirdetmény,

Az odorheiu törvényszék közhírré teszi, hogy **Fülöp József** székelyzsombori lakos részéről az 1911. l. t. c. 733. §-ának pontja alapján előterjesztett kérelem folytán, az állítólag 1872 évben Zsombor községből eltűnt **Biró Dávid János** volt székelyzsombori lakos holtaknyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Dr **Jodál Gábor** ügyvéd odorheiu lakost rendelte ki.

Felhívja a kir. törvényszék **Biró Dávid Jánost** és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntet a jelen hirdetménynek az Ardealul Juridicban történt harmadszori beiktatást követő naptól számított egy év letelte után a nevezett elhalálozásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest megfogja állapítani.

Odorhei, 1922 évi Julius hó 8-án.

M. Popescu m. p.

tszéki bíró.

Pentru conformitate.

Burghardt, cancelist.

Ne aggódjék

azon, ha bármely hivatalos vagy magánügyben román, magyar fordításra van szüksége.

NAGY ANDRÁS fordító-irodája

Odorheiu (Székelyudvarhely), Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 9. sz. alatt a legpontosabban, gyorsan és olcsó áron elvégzi azt.

Ha valaki aranyat ólomra akar na becserélni, nem tudna rajta tudadni, ha közhírré nem teszi — jegyzi meg **Mark Twain**.

NE VEGYEN

OBUTORT

addig, amig

Székely János műasztalos

(Odorheiu Székelyudvarhely, Str. Printrul Mircea-Petőfi-utca 1. sz., a »Korona«-vendéglő udvarában)

költségvetését és legujabb mintáit nem látta. **Asztalosmunkák** elkészítését, u. m. épület, műbutor, portáll, üzlet- és irodai berendezéseket, valamint antikbutorok javítását is legjutányosabban vállalja. —:

Vera 1171.

Küküllőmenti Bortermelők Egyesülete Medgyesen

értékesíti tagjainak termékeit és közvetíti azok eladását.

Harisnya-fejelés

gyári módon, minden párhoz egy fél melléklendő anyagul. Király-u. 23.

Alkalmazást keres

nyug. állami főtisztviselő, ki perfekt könyvelő, a magyar, német és román nyelvet szóban és írásban perfekt bírja. Cim e lap kiadóhivatalában.

Árverési hirdetés.

Satul-nou (Homoródujfalú) község tulajdonát képező korcsmahelyiség mellékhelyiséivel együtt 1923 évi január hó 1-től három évre f. év november hó 28-án d. e. 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe kiadatik. Kikiáltási ár évi 1500 leu azaz Egezeröttszáz leu. Föltételek megtekinthetők Satul-nou község házában.

Satul-nou, 1922. okt. 10.

Albert Lajos, Bencze Dénes,
primar secr. cerc.

Feladási hirdetés.

A Dealul-Oroszhegyi közbirtokosság (Udvarhely megye), mint erdőbirtokos eladja a tulajdonát képező, saját határában fekvő, a jóváhagyott üzemi tervi megjelölés szerint „D” ü. e. 15—19, 23, 25—29. osztagát képező 971 o. k. hold területen levő a 24,960 m² lucfenyőt, melynek kikiáltási ára 689,920 (hatszáznyolcvankilencszázhusz) leu. Dealul-Oroszhegy község házában 1923. évi január hó 10-én d. e. 10 órakor nyilvános szó- és írásbeli árverésen a legtöbbet ígérnek.

Az erdő Dealul-Oroszhegy községtől 22 km. a székelyudvarhelyi vasúti állomástól 36 km. távolságra fekszik.

Távirati és utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Árverési és szerződési feltételek a Corundi kir. járási erdőgondnokságnál Odorhei-en és alulírottánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

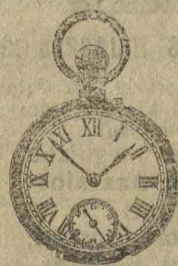
Dealul-Oroszhegy, 1922. október hó 31-én.

Vass Áron, közbirt. elnök.

Még néhány darab kapható

„**Udvarhelyvármegye**”
Nemes Családjai“-ból
e lap kiadóhivatalában.

!! FIGYELEM !!

Van szerencsém értesíteni a T. vásárló közönséget, hogy nagyon szép és finom kivitelű izléses svájci zseb, ébresztő, díszébresztő, valamint fali

Óráim érkeztek

és olcsó árban kaphatók. Állandó raktáron tartok továbbá izléses arany jegy-gyűrűket, köves gyűrűket, függőket, izléses és olcsó ezüstdublé függőket stb.

Minden e szakmába vágó munkát jutányosan és pontosan teljesítek, miért is a közönség szíves pártfogását továbbra is kérem. Tisztelettel:

Iszakovits Bernát
Odorheiu, Deák-tér 12. szám.

A téli idényre

ajánljuk az elismert legjobbat

TURUL-CIPŐT

„TURUL“-cipőgyár R.-T.

Fiókraktár: Odorheiu-Sz.-udvarhely,
Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 9. sz.

Legnagyobb cipőgyár
az országban.

1—25

Százötven fióktelep
a bel- és külföldön.

PALLAS NAGY LEXIKON

18 eredeti kötet eladó. Cim e lap kiadóhivatalában.

Egy próba bizonyosságot tesz arról,

hogyan

„VERA”

reklám- és hirdetési iroda Sibiu-Nagyszeben-Hermannstadt, König Ferdinand Nr. 10. a legjobb és leghatásosabb reklámokat közvetíti úgy a kül-, mint a belföldi újságokban.

Ajánlatokat kívánatra díjmentesen küld.

Házi kolbász,
friss szebeni sonka,
budapesti Herz-szalámi,
különbéle Szárdinla,
ringli, oroszhal,
csemegesajt és vaj.

Mindennemü prima krémlikör,
cognac, Jamaika tearum, Bürger-féle kitünő sör, előpataki és felsőrákosi gyógyborozatok, szódavíz is állandóan raktáron.

Kis- és nagykülömlőmenti fajborok nagy raktára, nagyban való eladásra is. A t. vidéki vendéglősoket szintén kérem kitünő boraim megízlelésére.

Szekerek megbízható beállóhelye a **BODEGA.**

IFJ. KASSAY F. DÉNES

Odorheiu-Székelyudvarhely, Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 16. sz.

NE TOVÁBB! Odorheiu-Székelyudvarhelyt

Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 29. sz. a. (Schuller kalapos házában) van

TAMÁS SIMON drogériája

ahol az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek, keserűvizek, vatta, kötszer, gumiárak, sérvköttők, kozmetikai cikkek, pipereszappanok, kefék, fésűk, hajcsattok, hajtűk, valamint orosz tea különlegesség, az összes legfinomabb: — likör- és rumesszenciák a legelőnyösebben kaphatók. —

MŰBUTOROK!

mélyen leszállított árakban.

A legszebb és legmodernebb kivitelben kész bútorok szerezhetők be Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 27. szám alatt **BALÁZS KÁROLY** cég áruraktárában.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

ÜVEG-, porcelán- és tiszterkereskedésemet

Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Bul. Reg. Ferdinand 39. sz. a. (Kossuth-utca) (postával szemben) megnyitottam.

! Üvegezést elvállalok!

A t. közönség nagybecsü bizalmát és pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel:

DÉZSI ENDRE kereskedő.

Minden uri hölgy

Mkosztülmjét, téli felöltőjét, estélyi és menyasszonyi ruháját, bluzát stb. a legújabb divat szerint

Kassay F. Péterné
(Nagy Jánosné)

Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Mirori Costi (Tó-utca) 4. sz. alatt a legjutányosabb áron varratja.

No 1390—922. secr.

Hirdetés.

Filias község előjárósága közhírré teszi, hogy a községi korcsma és tartozékai 1922. évi december hó 29-én d. u. 3 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen bérbeadatik.

Bérlet tartama 3 év; a bérlet kezdete 1923. évi április hó 1. eje.

Kikiáltási ár 200 leu; bánatpénz 10 százalék.

Filias, la 10 Nov. 1922.

Gergely János, secretar cercual.

SÓSFÜRDŐ

Fernengel Gyula kereskedő Sósfürdője minden héten szombat, vasárnap, hétfő és kedd napokon van nyitva. Fűtött folyosó, tiszta szobák, kitünő gyógyvíz és házas vendéglő finom ételekkel és italokkal.

Az odorheiu-i törvényszék.
C 520—1922. szám.

Hirdetés.

Az odorheiu-i törvényszék közhírré teszi, hogy Balázs Ferenczné sz. Tóth Julianna atyhai lakos részéről az 1911. I. t. c. 748. §-nak alapján előterjesztett kérelem folytán a keleti fronton 1914. év őszén kolerában állítólag elhalt Balázs Ferencz volt atyhai lakos holtaknyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Dr. Baczó Albert ügyvéd odorheiu-i lakost rendelte ki.

Felhívja a kir. törvényszék Balázs Ferencet és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntet a jelen hirdetésnek az Ardealul Juridicban történt harmadszori beiktatást követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálozásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest megfogja alapítani.

Odorheiu, 1922 évi június hó 1. napján.

M. M. Popescu m. p.
tszéki bíró.
Pentru conformitate
Burghardt, cancelist